

TRGOVSKI LIŠT

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Redništvo in upravištvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, z
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D

90 D, za četrt leta
in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 25. oktobra 1923.

Telefon štev.

ŠTEV. 126.

M. Sovič:

Madžari in Italijani.

Madžarski naučni minister g. Berzeviczy je prominentna osebnost v madžarskem političnem svetu. Leta 1911 je ob praznovanju 50 letnice italijanskega ujedinjenja vodil deputacijo 30 parlamentarcev v Rim. Huda zamera je bila zbog tega na cesarskem Dunaju. Franc Ferdinand mu tega koraka ni nikdar odpustil. Gosp. Berzeviczy se je moral držati v drugem redu madžarskih politikov. Po prevratu je njegova zvezda zopet zasvetila.

Sedaj je bil na potu v Rim, da prisostvuje otvoritvi madžarskega historičnega inštituta v Rimu, kateri naj pošlano hkratu z madžarsko akademijo središče madžarskih kulturnih in intelektualnih prizadevanj v Italiji. Niso samo prazne besede, ki se čujejo o italijansko-madžarskem prijateljstvu. Dejansko gre na obeh straneh za resno prizadevanje prominentnih osebosti v ta namen, da se spleto in utrde politične, gospodarske in kulturne vezi med Italijo in Madžarsko. Besedam in govorom so že sledila dejanja. V Budimpešti je opazovali že več časa živahno organizirano delavnost, ki budi in neguje simpatije za italijanstvo. Ta delavnost je koncentrirana v društvu, ki se zove »Matija Korvin«, ker je bilo za vladanja Korvina v madžarski državi dokaj smisla za italijansko kulturo.

Na potu v Rim se je gospod Berzeviczy pomudil v Trstu, kjer je v intervjuju z redakterjem lista »Piccolo« povedal svoje mnenje o odnosih med obema državama, o Trstu in o Reki, previdno sicer, ali vendar zanimivo in jasno dovolj tudi za nas in našo politiko.

Glede Trsta je gospod Berzeviczy dejal, da je Trst posebno prijavno mesto za utrditev intelektualnih in političnih odnosov med Italijo in Madžarsko. On je bil vedno prepričan o važnosti in medsebojnosti italijansko-ogrskih interesov. Tudi sedaj ne vidi nikake točke, kjer bi mogle nastati difference. Interesi so harmonični. Med Madžari in Italijo se nahaja Jugoslavija. Italija in Madžarska imata interes, da najdeja sporazum z Jugoslavijo, kateri jima bo dovoljeval tesne kupčijske zveze. Mnogo je izgubila Madžarska od onih teritorijev, ki so tvorili vir njenega gospodarskega uspevanja, ali ipak vedno še tudi danes nudi Ogrska mnogovrstne možnosti. Živo simpatijo gledajo Madžari na Italijo in na njeno veliko kupčijsko in industrijsko delavnost.

Glede Reke je dejal gosp. Berzeviczy doslovno: »Raz madžarsko stališče je glede reškega vprašanja en glavni interes: Ta, da Reka ni jugoslovska. Za nas bo vedno lažje sporazumeti se z Italijo nego z Jugoslavijo. V ostalem so bili naši vidiki vedno jasni tudi v preteklosti, ko je bila Reka odvisna od Madžarske: Pripoznavati italijanski značaj tega mesta in pospeševati ga napram hrvatskemu elementu.«

Harmonija interesov od strani Italije in Madžarske je v tem odgovoru jasno dovolj izražena. Tendencia je jasna. Iskrenosti seveda ne smemo iskati in tudi ne zahtevati, da se tretirajo politična vprašanja ob dobrem spominu, sicer bi se fisti, ki misli tudi samo deset let nazaj v preteklost, hitro spomnil, kako so Madžari v polpreteklosti na vrhuncu svoje slave v okviru stare monar-

hije postopali glede Reke. Vse njihovo prizadevanje je tedaj merilo na okrepitev madžarskega elementa in na ojačitev madžarskih gospodarskih interesov na Reki. Pritisk, izvrševan v prilog Madžarstvu in madžaronov na Reki, so čutili zadnja leta v rastoči meri vedno bolj vsi drugi nacionalni elementi na Reki: slovensko-hrvatski, italijanski, nemški. Vse ogrsko prizadevanje je vodilo na Reki do enega cilja. Vzpostavili so hoteli moč madžarske države in urediti Reko tako, da služi kot moderna luka samo hegemonističnim gospodarskim prizadevanjem Velike Madžarske. Danes je Madžarska okleščena. Izgubila je s silo in krivico osvobodene si teritorije. Naravno, da išče pomoči in prijateljstva pri Italijanih, ki imajo danes svojo politiko orientirano žal preveč politično-šovinistično. Gospodarske vidike zapostavlja Italija pretranim političnim aspiracijam.

In vendar so njeni interesi na drugem polju. Italija bi mogla doseči gospodarsko in kulturno mnogo več, da ne nastopa žaljivo in teroristično. Resnični velikan ne žali in ne tepla življenjskih pravic sosednih narodov. Pridobivati, ne odbijati naj bi bilo geslo. Premalo govore pri Italijanih gospodarski krogi in preveč vročerkvni fašistični voditelji.

Interesantno je omeniti končno še izreka gospoda Berzeviczya: »Vrnem, da se bo tudi v Italiji s simpatijo gledalo na naše tendence, da jati prednost italijanskemu vplivu pred francoskim in nemškim. V fašizmu gledamo intrinsingenten nacionalizem. In kot tak nam je jako simpatičen.«

Resnica je: Madžari so ponižani, a zdavnaj še niso ozdravljeni svoje tisočletne megalomanije. Naši najdoslednejši nasprotniki ostanejo Madžari.

Gospodarski preobrat ali propad v Slov. goricah.

Maribor, 23. oktobra 1923.

Trgovina in obrt vsakega mesta, ki nima izrazito razvite industrije, je v posebni meri odvisna od agrarnega značaja okolice. To velja za manjša mesta v splošnem, zlasti pa še za obmejna mesta, kakor je Maribor. V prvem času dobe izza preobrata se zlasti naša trgovina ni dovolj zanimala za to pravilo. Tudi ni bilo potreba. V Mariboru se je v prvem času po preobratu razvijalo nepričakovano živahno življenje z naselitvijo naših vnanjcev posebno iz Primorja, Kranjske in Hrvatske, pa tudi iz inozemstva. Ta prirastek je pomnožil tudi razvoj večje industrije, kar vse je prišlo v prid naši trgovini v obče. Tudi je v tem času bujno cvetel izvoz našega blaga (n. pr. živine) in raznih poljskih pridelkov. Tudi to je prišlo v prid, če tudi bolj neopaženo, naši trgovini.

Naš trgovec torej tedaj ni imel posebnega povoda se zanimali za vprašanje kakšen vpliv je preobrat prinesel naši pretežno agrarni, oziroma vinorodni okolici. Zlasti pa še tedaj ni bilo povoda se posebno zanimali za gospodarske razmere v Slovenskih goricah, kjer je po pretežni večini razvita že od prejšnjem znana in sloveča vinoreja. Sploh smo v prvem času vsi računali, da prinese preobrat vinorodnim Slovenskim goricam novi vir dohodkov z večjim izvozom našega, v bivši Avstriji že od nekdaj priljubljenega vina.

Takozvana vinska kriza, ki se je pojavila letos radi izredno bogate lanske trgatve, nas je šele opozorila, kako smo se vsi zaračunali. Že v zadnjem članku »Obmejni promet in Maribor« sem pokazal, kako je med Avstrijo in našo državo sklenjeni obmejni promet pogubonosno vplival na vinorejo kot glavni dohodek gospodarstva v Slovenskih goricah. Obdelovanje vinogradov velja danes vsled pomanjkanja dragih delavcev ogromnih žrtev za vinoreja. Produkcija domačega vina sega daleč preko domače potrebe, ki se v mnogih slučajih krije tudi z uvozom vina iz Hrvatske, pa tudi Dalmacije. Ker je izvoz vsled previsoke carine naravnost nemogoč, je umevno, da ostane blago tako rekoč mrtvo v kletih. Vinorejec je primoran ali se zadolžiti ali pa si najti drugih virov iz kmetijstva, da pokrije nove stroške za obdelovanje vinogradov. Kadar obrodi sadje, je

vir takih stranskih dohodkov lahko omogočen. Kadar pa tudi ta vir usahne, kakor se je vedno zgodilo, ko sadje ni obrodilo in kadar — kar je tudi redek slučaj, vinorejo zadene ujma, tedaj si posestnik Slovenskih goric stavi obupno vprašanje: kaj bo.

To vprašanje občuti letos tudi naš trgovec z obrtnikom vred tudi v Mariboru. Ob sobotah, ko ima Maribor velik tržni dan, so bile preje trgovine celo dopoldne vse polne. V zadnjem času se čimdaljebolj občuti pomanjkanje kupcev iz vinorodnih Slovenskih goric. Prihajajo le še boljši kmetovalci z Dravskega polja, ker je bila letos še precej ugodna letina, in prihajajo tudi posestniki večjih gozdov na Pohorju, kjer lesna trgovina vkljub denarni krizi vsaj vegetira. Tako sta naš trgovec in obrtnik primorana se zanimali za usodo gospodarstva v Slovenskih goricah in to tem bolj, ker je dohod vnanjcev vsled stanovanjskih in drugih razmer precej pojenjal in ker se tudi domača industrija vsled denarne krize nahaja v zadregi.

Zato se mi je zdelo umestno zanimali se na licu mesta za bodočo gospodarsko usodo v Slovenskih goricah. Te dni sem obiskal dva zavedna marljiva gospodarja v Rožbuhu nad Pesnico. Iz njunega, tudi za našo trgovino in obrt zanimivega razmotrivanja navajam za danes sledeče kratke podatke:

Ako se vinogradnikom ne omogoči izvoz vina, je usoda vinogradov v Slovenskih goricah v doglednem času zapečatena in s tem zapečatena tudi usoda velikega dela Slovenskih goric. Delavcev je že zdaj zelo težko dobiti in proti taki plači, da se stroški za dohodki ne morejo kriti. Obdelovanje vinogradov se bo omejilo le na delovno moč v lastni družini. Kdor te nima, bo prisiljen posestvo prodati ali ga spremeniti v tako rabo, ki ne zahteva posebne dela. Oprijeti se bo treba zlasti sadjereje in tam, kjer zemlja to dovoljuje, tudi živinoreje. Tudi mislijo na razne dobičkanosne pridelke, ki so se doslej zanemarjali ali se sploh opuščali v teh krajih (n. pr. lan, konoplja itd.). Skratka, Slovenske gorice bodo dobile precej drugo sliko, kakor jo imajo danes s svojimi razsežnimi vinogradi. Ako bi ta uvidevnost po gospodarski spremembi na splošno ne prodrla, čaka danes na-

ših še bogatih Slovenskih goric, četudi polagoma, vendar vidna in gotova gospodarska propast, ki mora vplivati tudi na našega trgovca in obrtnika v vseh večjih krajih v tem območju, zlasti seveda v Mariboru. Zato imata naš trgovec in obrtnik v njunem interesu povoda dovolj se zanimali za usodo gospodarstva v Slovenskih goricah.

Zastopniki češkoslovaških gospodarstvenikov v Ljubljani.

V torek dne 23. t. m. ob 10. uri dopoldne se je vršilo v veliki dvorani Narodnega doma v Ljubljani zborovanje zastopnikov češkoslovaških gospodarskih krogov in zastopnikov naše industrije, trgovine in obrti. Poleg bratskih češkoslovaških gostov so se udeležili zborovanja zastopniki Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo, Zveze industrijev, zastopniki oblascev in zastopniki raznih drugih gospodarskih korporacij in organizacij.

Otvoritev zborovanja. Zborovanje je otvoril predsednik Trgovske in obrtniške zbornice g. Ivan Knez, ki je pozdravil češkoslovaške goste v imenu vseh gospodarskih krogov Slovenije najprizračnejše. V svojem govoru se je zahvalil češkoslovaško-jugoslovenskemu združenju v Pragi, da je med drugimi kraji naše kraljevine obiskalo tudi Ljubljano. Povdarjal je, da so nam bili Čehi še pod avstrijskim jarmom trdna opora v naših težkih političnih bojih in da so nam bili vodje v našem stremeljenju po gospodarski osamosvojitvi. Vspehi, ki smo jih dosegli do sedaj, so najboljši jamstvo, da bodo rodila naša stremjenja praktične sadove. Trgovska in obrtniška zbornica je prepričana, da bo obisk češkoslovaških gospodarskih krogov naše gospodarsko delovanje in medsebojne slike poglobil in jim pripomogel do vsestranskih uspehov.

Nagovor zastopnika vlade. Goste je pozdravil nato v imenu pokrajinske uprave in ministrstva za trgovino in industrijo dvorni svetnik g. dr. R. Marn, ki je v začetku svojega govora omenil, da zastopa velikega župana g. dr. M. Lukana, ki se radi boleznii ni mogel udeležiti zborovanja. Naglašal je potrebo čimvečje udržitve in čim intenzivnejšega poglobljenja gospodarskih stikov med Češkoslovaško in Jugoslavijo želeč zborovanju v Ljubljani največjih uspehov.

Govor češkoslovaškega industrijalca g. Barte. Predsednik češkoslovaškega narodno-gospodarskega združenja v Pragi g. Barta je nato orisal praktične smernice za nadaljnjo uspešno sodelovanje naše in češkoslovaške industrije, trgovine in obrti. Gospodarski stiki našega naroda s Čehoslovaki so bili že pred vojno zelo tesni in staro prijateljstvo se je po vojni še bolj razvijalo in ojačilo. Periodični pregledi o naši medsebojni trgovini niso, žalibog, tako razveseljivi, kakor so rezultati naše vzajemnosti na političnem in kulturnem polju.

Dočim so bili predvojni stiki zelo tesni, jih je pomanjkanje blaga v vojni zmanjšalo. Po vojni je bil splošno oviran promet, primanjkovalo je tudi blaga, velika ovira je bila carinska meja. Naglašal je, da bi mogli Čehoslovaki uvažati v našo kraljevino veliko več blaga, kakor ga pa dejansko uvažajo in da bi bil

mogoč na drugi strani tudi z naše strani veliko večji izvoz v Češko-slovaško, ker so dani vsi gospodarski predpogoji za medsebojno izmenjavo izdelkov obeh držav.

Govornik je nato razvijal nekatere podrobnosti o možnosti intenzivne gospodarske izmenjave blaga. Naša kraljevina bi mogla pošiljati v Češko-slovaško ne samo poljedelske pridelke, temveč tudi druge izdelke. Žito, moka, meso, sadje in živila sploh, vino, žganje, kože, predivo, hmelj, nekatere rude itd. to vse bi se moglo v veliki meri izvažati v Češko-slovaško. Češko-slovaška pa bi nasprotno uvažala v Jugoslavijo v prvi vrsti plemenine, ki tvorijo nad polovico skupnega češko-slovaškega uvoza, nadalje železne fabrikate, usnje, steklo, stroje, papir, keramiko in še mnogo drugih fabrikatov. Na podlagi statističnih podatkov o izvozu Češko-slovaške v našo državo in obratno je govornik pokazal velik napredek našega izvoza v Češko-slovaško.

Govornik Barta je nato omenjal tudi mnogoštevilne ovire, ki zadržujejo, da ne dosežemo naši gospodarski stiki tistih uspehov, kakor bi jih sicer. Med temi ovirami je omenjal zlasti desorganizacijo v železniškem prometu, težavne valutne in carinske razmere.

O investiciji češko-slovaškega kapitala v naši kraljevini je g. Barta zelo umestno omenil, da niso Čehoslovaki krivi, da se ta kapital ne investira v zaželjeni meri v naši državi, ampak, da so vzroki tega izven njih. Čehoslovaki bi zelo radi kupovali naše agrarne surovine, polfabrikate in gotove fabrikate, če bi ne bile njihove cene iz različnih vzrokov višje, kakor so pa cene tega blaga v nekaterih drugih državah. Mnogo so krive neurejenim cenam neugodne prometne razmere med našo kraljevino in Češko-slovaško. Izrazil pa je upanje, da bo reden promet po Donavi v tem oziru mnogo odpomogel. Apeliral je na slovenske trgovske kroge ter jih pozval, da naj stopijo s posetom Češko-slovaške v stik s Čehoslovaki, kar bi brez dvoma imelo dobre posledice. Poudarjal je veliko škodljivost nepotrebne posredovanja in izrazil željo, da bi stopili naši trgovci v direktno zvezo s Prago in drugimi češko-slovaškimi trgovskimi središči, kjer bodo sklepali kupčijske zveze mnogo ugodnejše, kakor pa po tem tujega, mnogokrat neprijaznega posredovanja neslovenskih posrednikov. Zato je še enkrat iskreno povabil jugoslovanske gospodarske kroge, naj pridejo brez posredovalcev na Češko-slovaško, kjer bodo vedno dobrodošli kot sinovi bratskega naroda. — Izvajanja g. Barte so sprejeli navzoči z živahnim odobravanjem.

Pozdrav podpredsednika Zveze industrijev. Za gosp. Barta je pozdravil zborovanje podpredsednik Zveze industrijev gosp. Dragotin Hribar, ki je naglašal, da se ima Zveza v marsičem zahvaliti za dosežene uspehe bratski pomoči češko-slovaških industrijskih krogov.

Želeč, da bi se medsebojni stiki še bolj poglobili, je zaključil svoj govor s krepkim »Nazdar«.

Pozdrav velikega župana Dr. M. Lukana. Predsednik g. Ivan Knez čita pismeni pozdrav velikega župana g. dr. Lukana, ki želi konferenci čimvečjih praktičnih uspehov.

Poročilo zborničnega tajnika gospoda Ivana Mohoriča. Nato je referiral zbornični tajnik g. Ivan Mohorič. Referat, ki smo ga — razdeljenega v posebne članke — priobčili že v zadnji številki »Trgovskega lista«, je žel vsestransko odobravanje. Gospodu Mohoriču, ki je izvajal v češkem jeziku, so sledili osobito češki gostje z največjo pozornostjo in zanimanjem ter mu ob koncu tudi izrazili zaslužno priznanje.

Govor predsednika Češko-slovaške Zveze industrijev gosp. Tancerja. — Predsednik češko-slovaške Zveze industrijev gosp. Tancer je govoril o važnosti češko-slovaško-jugoslovanske vzajemnosti in navedel več praktičnih predlogov, kako bi bilo mogoče rešiti v bodoče te najtežje probleme, ki bi mogli prinesiti obema narodoma čimvečjo korist.

Komercialni svetnik Pachowsky je rekel, da se moramo v vseh gospodarskih vprašanjih postaviti na agrarno podlago, ki je najvažnejši faktor našega vzajemnega gospodarskega življenja.

Pozdrav g. Ivana Jelačina. V imenu Zveze trgovskih gremijev je pozdravil češko-slovaške goste g. Ivan Jelačin ml. Orisal je razmere, v katerih živijo naši jugoslovanski študenti v Pragi. Prosil je češko-slovaške goste, da se zanimajo za našo visokošolsko mladež v tem smislu, da ji omogočijo temeljito vsestransko izobrazbo in vpogled v gospodarske razmere bratskega češko-slovaškega naroda. Njegov poziv so sprejeli Čehoslovaki z velikim odobravanjem in videti je bilo, da so pripravljeni storiti v tem smislu vse, kar je v njihovih močeh.

Generalni konzul dr. Otakar Beneš je v svojem govoru omenjal velike ovire, ki so onemogočale popolno gospodarsko zblizanje med obema državama. Navajal je neurejene valutne razmere, pomanjkanje kapitala češko-slovaških zastopnikov v naši državi in nezadostno zanimanje čeških firm za inseriranje v slovenskih listih. Priporočal je »Trgovski list« kot dobro informiran strokovni list. Naglašal je velik pomen Slovenije kot industrijsko najbolj razvitega dela Jugoslavije. Rekel je, da gredo vsi slovenski uradi brez izjeme Čehom zelo na roko in se je za to posebej zahvalil predsedništvu in tajništvu trgovske in obrtniške zbornice, omenjal posebej gg. dr. Murnika in g. Mohoriča ter g. dr. Marna, kot načelnika oddelka ministrstva za trgovino in industrijo.

Zahvala g. Barte. Nato se je g. Barta zahvalil vsem zastopnikom slovenskih gospodarskih krogov za presrečni sprejem ter izrazil željo, da bi vse to, kar se je govorilo, ne osta-

lo samo na papirju, nego da se po mogočnosti tudi praktično uveljavi. V Ljubljani se naj ustanovi čimprej jugoslovansko - češko-slovaško narodno gospodarsko združenje, kateremu bi se naj pridružile vse slovenske gospodarske institucije. Predlog, ki ga je zagovarjal tudi minister dr. Vošnjak, je bil od vseh navzočih sprejet z odobravanjem.

Konec zborovanja. Predsednik Trgovske in obrtniške zbornice g. Ivan Knez je zaključil nato zborovanje z željo, da bi rodilo bogate sadove.

Obed v Kazini. Ob pol trinajsti je bil na čast češko-slovaškim gostom prirejen v veliki dvorani Kazine slavnosten obed. Priredile so ga Trgovska in obrtniška zbornica, Zveza industrijev in Zveza trgovskih gremijev in združur v Ljubljani. Med obedom je bilo izrečenih več napitnic. Govorili so gg. Jelačin, Barta, minister dr. Vošnjak in dr. Žizka. Prinašamo v naslednjem nagovor predsednika Zveze trgovskih gremijev g. Ivana Jelačina ml., ki je žel viharno odobravanje:

Velecenjena gospoda!

Štejem si v posebno čast, da Vas zamorem pozdraviti v imenu slovenskih gospodarskih korporacij ter Vam izkazati v naši sredini vsaj malo skromne gostoljubnosti. Dosedaj je imela Ljubljana že čisto priliko pozdraviti zastopnike raznih kulturnih institucij bratskega češko-slovaškega naroda in v prvem redu so bili češko-slovaški Sokoli vselej predmet našega najpristranejšega sprejema. Nikdar pa ni še bila dana prilika našim gospodarskim krogom, da bi mogli v tako častnem številu pozdraviti v Ljubljani svoje lastne stanovske kolege iz Češko-slovaške. Zato smo s tem večjo radostjo spremljali Vaše potovanje po Jugoslaviji, veseli, da bomo mogli z Vami razpravljati o eminentno važnih gospodarskih vprašanjih in o nadaljevanju našega vzajemnega gospodarskega dela, ki je bilo v zadnjih letih vsled težavnih okoliščin, povzročenih po drugih faktorjih brez naše krivde, začasno zrahljano.

Na današnjem zborovanju v Narodnem domu so bili stavljeni stvarni predlogi za naše skupno sodelovanje in gospod Barta, predsednik češko-slovaškega - jugoslovanskega gospodarskega združenja, nam je s svojim temeljitim poročilom dal potrebna navodila in nasvete, kako lahko pridemo do skorajšnje in uspešne izvršitve naših skupnih načrtov. Pa tudi naši strokovni poročevalci so nam podali temeljit in zanimiv pregled o dosežanjem gospodarskem delu češko-slovaškega naroda na slovanskem jugu, ki nam živo kliče v spomin, da bi bilo nehvaležno od nas, ako bi prepustili pozabnosti vse zasluge, ki so si jih pridobili naši bratje Čehi med nami s svojim praktičnim gospodarskim delovanjem in vzgledom vztrajne praktične delavnosti. Mi Slovenci smo bili kot najbližji Čehom izmed vseh južnih Slovanov v preteklih desetletjih njihovi učenci v

gospodarskem delu. Češki bančniki, sposobni bančni ravnatelji, inženjeri, strokovnjaki raznih panog so pomagali orati ledino pri ustanavljanju narodnih gospodarskih podjetij in buditel naš narod s svojim praktičnim delom k posnemanju. Istočasno pa so med nami živeči bratje Čehi vedno tudi v nacionalnem oziru odločno stali nam ob boku ter naše narodne postulate pod bivšo Avstrijo istovetili s svojimi.

Opažamo pa, da se je v naši Jugoslaviji žal premnogokrat v zadnjih letih dajala prednost pri angažiranju inozemskega kapitala vsem drugim narodnostim, ki so v prvi vrsti pri nas zasledovale izključno materijalne koristi, dočim se je naša stara in tudi v narodnem oziru uspešno preizkušena zveza s Čehi zanemarjala. Jaz pa pravim, da bi bila velika pogreška, če bi gospodarskih stikov in skupnega ekonomskega delovanja s Čehoslovaki ne poglobili in utrdili, ker vendar lahko računamo s tem, da bomo v bodočnosti doživeli ponovno še take trenotke, ko bomo morali računati tudi z narodnostjo onih, ki so iskali in iščejo pri nas gospodarskih koristi. Vsi mi, ki smo videli vzcveteli slovansko lipo na Vaclavskem namesti v Pragi, smo trdno uverjeni, da bo ta slovanska lipo pognala močne korenine med slovanskim severom in jugom in da bomo pripomogli doseči naše skupne slovenske politične cilje v veliki meri s skupnim slovanskim gospodarskim delom. Čim bolj bo rasla moč našega skupnega gospodarskega dela, tem močnejše bo postajalo deblo naše slovanske lipe in kljubovalo bo lahko najmočnejšim viharjem, pa naj pridejo od katere strani koli.

Naj bi lepi načrti, ki smo jih zasnovali na današnjem zborovanju, prišli kmalu do uresničenja. Naši kolegi v Mariboru, ki jih hočete tudi še počastiti s svojim posetom, predno zapustite Jugoslavijo, Vam bodo lahko povedali, da nas čaka v severnem delu Slovenije še mnogo gospodarskega dela. Še vedno imajo naši narodni nasprotniki pretežno gospodarsko silo v štajerskem delu Slovenije v svojih rokah in zdi se nam, da smo bili gospodarsko prešibki, da bi bili mogli tudi tam zavladati v gospodarskem oziru. Imeli bi torej priliko pričeti z našim sporazumnim delom takoj na najsevernejšem delu Jugoslavije, katerega običajete kot zadnjo točko svojega informativnega potovanja po naši državi.

Izražam željo, da naj bi se naši skupno zasnovani načrti čimprej uresničili in nas dovedli do mogočnih gospodarskih uspehov ter kličem: At žije čehoslovenska a jiho-slovanska hospodarska vzajemnost!

Odhod v Maribor. Po obedu so se gostje razdelili v posamezne skupine in si ogledali več naših industrijskih podjetij in tovarn. Ob 6. zvečer so se bratski češko-slovaški gostje odpeljali v Maribor.

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Do vseh ljudi je čutil mržnjo in ni tudi od njih nič drugega pričakoval, le za malega moža z očali je bilo njegovo srce vsekdar široko odprto. In ta njegov gorki čut je starec s svojo surovo zahtevo smrtno užalil. Konec je bilo prijateljstva med njim in Hippusom; moža sicer še ni mogel popolnoma pogrešati, to urd se mu je vselil v srce strupen srd proti njemu.

Toda litzigova ožost ni trajala dolgo. Kmalu je odločno segel v žep, izvlekel iz njega zaklad, ki mu je še preostalo, preiskal vsak posamezni bankovec od vseh strani in si nato zabeležil številke najprej v svojo beležno knjižico in potem še na

košček papirja, katerega je vtaknil nato v neko razpoko na steni. To opravilo ga je malo potolažilo. Zdaj pa je obrnil svoje misli na prihodnost. Zopet je teklen po sobi gori in dol ter koval načrte. Njegovo stališče se je z enim mahom popolnoma izpremenilo. Kot lastnik osemstisoč tolarjev — oh, bilo jih je žalibog le še sedemstisoč šeststo — je veljal med trgovci svoje vrste takorekoč že za malega kneza. Toda, kako naj zdaj kapital naloži, da ga podvoji, podesetori. Zdaj mora izbirati, in sicer popolnoma samostojno, brez Hippusove pomoči. Ležalo je pred njim več različnih potov: lahko bi še nadalje posojal denar na visoke obresti, lahko prične špekulirati z delnicami, odprta mu je pot pri kupcih z volno in žitom, in posebno je končno samemu sebi priznal, da se čuti domačega na vseh trgovskih poljih. Toda pri vsakem

izmed teh načrtov pride njegov kapital v nevarnost, lahko postane bogat mož, lahko pa tudi izgubi vse; in ta misel je bila zanj tako strašna, da je z enim mahom ovrgel vse načrte, o katerih je dozdaj razmišljal.

Hipoma mu je šinilo v glavo neko opravilo, pri katerem premeteni mož lahko mnogo pridobi, in se mu je kljub temu mogoče izogniti večjim izgubam. V pisarni svojega gospodarja se je bavil neprestano s premoženjem in denarnimi kupcijami deželnega plemstva. Kako natanko je poznal tiho hrepenenje starega Ehrentthala po nekem plemenitaškem posestvu, in kolikokrat mu je mož z očali z zasmehljivim glasom svetoval, naj se povzpne do lastnika kakke viteške imovine. Zakaj se je ravno v tem trenutku spomnil doletenega dne, ko je na poti v mesto naletel na svojega bivšega sošolca Antona? Pohajkoval je tedaj po plemenita-

šovem posestvu, občudoval to in ono in se vstavljal tudi pred vratmi govejega hleva, kjer je ocenjeval dolge vrste rogate živine, dokler ga ni prepodila domača dekla.

Kot blisk mu je šinila v glavo misel: on sam lahko postane lastnik tega posestva ravno tako lahko kakor Ehrentthal. Zakaj bi se on sam ne vozil v mesto z enim ali celo z dvema paroma konj? Odločno se je z obema rokama naslonil na mizo ter glasno zaklical: »Storil bom to!« S tem trenotkom si je začrtal določeno svojo pot in je takoj pričel s svojim delom.

In špekuliral je premeteno. Po svojem mnenju si je pridobil pravico do baronovega posestva že s svojim sklepom, pridobil pa si jo bo tudi še z denarjem: priči mora do kakke hipoteke, glaseče se na plemenitaševo posestvo.

Slovenci!

Trpljenje naših zaslužnih bratov je prispelo na vrhunec. Kar se zadnje čase godi v Julijski Benečiji, pre-sega slutnje največjih pesimistov. Brezobzirni laški nacionalizem je zastavljal svojo sekuro na življenske žile našega rodu, pustivši vsi stran vse pomisleke in vse ozire človečnosti in kulture. V imenu nadutega lastnega nacionalizma se hoče z barbarскими sredstvi izbrisati nacionalnost našega naroda in mu iz-trgati njegovo dušo.

Slovenci! Zločin bi bil, ako bi še dalje mirno gledali to početje, s ko-jim se kulturna država sama one-čašča. Naj slišijo bratje onstran naših mej, naj sliši ves civiliziran svet, da se čulimo s svojimi mučeniki eno, da je njih boj naš boj in da z njimi v imenu človečnosti, svobode in kulture pred celim svetom dviga-mo plamenečo obložo proti tistim, ki so jim naši bedni rojaki po bridki usodi izročeni na milost in nemilost.

V ta namen so vsa narodna obrambna društva Slovenije skle-nila, da spoznamo s političnimi strankami (SLS, JDS, SKS, NSS, NRS) in z njihovim solidarnim so-delovanjem v dnevih pellenice na-šega osvobojenja izpod tujega jar-ma

PO VSEJ SLOVENIJI

prirede MANIFESTACIJE PROTI NASILJU nad našim zaliranim na-rodni življenjem zunaj naših držav-nih mej ter za njegovo narodno in kulturno svobodo.

Po vsej Sloveniji, vsekakor pa po vseh mestih, trgih, večjih krajih, naj se prirede

V NEDELJO 28. t. m.

skupne manifestacije vseh Sloven-cev in Slovenk brez razlike strank, ki naj bodo glasen, toda dostojen PROTEST PROTI BARBARSTVU IN NEKULTURNOSTI, ki se izvaja-ta nad našimi iskreno ljubljenimi brati onstran naših mej!

Naša prestolnica Ljubljana pa bo manifestirala v ponedeljek 29. t. m. ob pol sedmih zvečer v veliki dvo-rani hotela »Union«.

Združimo s solzami naših bratov jezo in ogorčenje teptane pravice!

Za vsa narodnoobrambna društva: akcijski komite:

Dr. Janko Brejc, Aleks. Hudovernik, Dr. I. C. Oblak, Dr. VI. Ravnihar, Fr. Smodej.

Ljubljanska borza.

V zadnjem času so prinašali tu-kajšnji listi vesti, da namerava borza v Novem Sadu zgraditi lastno po-slopje, v katerem ne bo imela svojih poslovnih prostorov samo borza, temveč bodo v njem nameščene tudi druge trgovske in industrijske korporacije, kakor trgovska zbor-nica, trgovski muzej in drugo. Isto-časno smo tudi čuli, da pridno na-predujejo stavbna dela monumen-talne zgradbe zagrebške borze. Ta-

Na ta način si bo mogel zasi-gurati kapital za leta, med tem pa bo mirno delal, dokler se ne bo približal veliki dan, ko bo padlo celo posestvo v njegove roke. Pri starem Ehrenthalu bo ostal še na-dalje v službi, ker mu bo isti neho-te služil kot orodje za doseg njegovih načrtov. In še iz nekega drugega vzroka: Rozalija je lepa in tudi bo-gata; pri očetovi dediščini ne pride Bernard dosti v poštev. Morebiti se mu vendar posreči, da postane Ehrenthalov zet; sicer pa je ta stvar zanj postranskega pomena. — In tudi z malim, črnim možem, ki zdaj pijančuje za njegov denar, bo od danes naprej vodil račune na dru-gačni način. Plačeval ga bo sprofi za vsako delo, ki ga bo napravil starec zanj, zaupal mu bo pa le toliko, kolikor bo neobhodno po-trebno.

(Dalje sledi.)

ko se torej pospešuje razvoj te vele-važne panoge in se s tem dokazuje veliki gospodarski pomen borze. Pri nas se institucija borze nahaja danes sicer šele v pripravljalnem stadiju ter je namerna zgradbe last-ne palače še vprašanje bodočnosti. Vsekakor pa bo naše čitalce in in-teresirane kroge gootovo zanimalo izvedeti tudi nekaj o dosedanjem stanju naše ljubljanske borze. Po dobljenih informacijah lahko sporo-čamo, da so v naši borzi vse po-trebne predpriprave v polnem teku ter se bližajo skorajšnji dovršitvi. V poslopiju Filharmonije na Kongres-nem trgu, kjer bo poslovala naša bodoča borza, so prostori v prvem nadstropju v ta namen že povsem pripravno adaptirani. Srednja dvo-rana je spremenjena v borzno dvo-rano za borzno razsodišče. V pred-dvorani bo nastanjeno knjigovodstvo in blagajna. V dvorani so že po-stavljene telefonske celice, v kate-re so deloma že tudi vpeljane tele-fonske postaje. Razen tega so do-gotovljena inštalacijska dela za električno razsvetljavo, radi katere pa se delajo vodstvu težkoče s stra-ni merodajnih faktorjev. Dokončana je nadalje tudi adaptacija manjših prostorov, kateri bodo služili bor-znemu svetu, tajništvu, komisiji za določevanje tečajev, izvedeniški ko-misiji ter drugim borznim funkcijo-narjem za njihovo poslovanje. Tudi druge precej kočljive predpriprave, kakor različne uzanice za trgovanje na borzi so malone gotove. Najbolj razveseljivo dejstvo pa je — in to se nam je od strani borznega tajni-štva s posebnim zadoščenjem izja-vilo — da se jako pridno odzivajo vedno zopet novi člani, kar priča o velikem interesu vseh v poštev pri-hajajočih krogov za oživoitvitev lastne borze. Prepričani smo, da bo sedanjemu vodstvu uspela kmalu dovršitev vseh tekočih predpriprav in želimo, da prične naša ljubljanska borza tudi čimprej svoje aktivno delovanje v korist naših gospodar-skih krogov ter pripomore s tem tudi k izboljšanju naših sedanjih nestal-nih valutnih razmer. Dosedanji za-dostljiv uspeh je pripisovati v prvi vrsti prizadevanju vseh interesira-nih gospodarskih krogov, ki vedo ceniti pomen in eminentno važnost te institucije, in uverjeni smo, da jo bodo v poštev prihajajoči krogi ka-kor dosedaj tudi nadalje dejansko podpirali v njenem stremeljenju. Ta-ka enofna podpora pa bo najprej dovedla do zaželenega cilja.

Mednarod. konferenca dela.

Kakor smo že poročali v našem listu, se je otvorila v Ženevi medna-rodna konferenca dela. Peto zase-danje mednarodne konference dela je otvoril upravni predsednik g. Fon-taine, odposlanec francoske vlade. Od 57 včlanjenih držav je 42 po-slalo 190 odposlancev in svetoval-cev. Vpisala se je tudi nova država Irska, ki je bila pred kratkim tudi pripuščena kot član Društva nardo-v. To zasedanje konference se bo bavilo samo z določitvijo glavnih principov za nadziranje dela. Gre za udeležitev člana 420. versajske mirovne pogodbe, ki pravi: »Vsaka država mora organizirati nadzoro-valno službo, v kateri bodo tudi žen-ske, da se zagotovi udeležitev za-konov in določb za zaščito delav-cev«. Predsednik je omenil, da se bavi s protestom splošne italijanske delavske organizacije zoper desig-nacijo nekega delavskega zastop-nika, ki je fašistovski sindikalist.

Madžarska eksportna valuta.

Po poročilu Zveze posojilnic in bank stopijo z današnjim dnem v veljavo nove določbe o uvedbi eks-portne valute. Po teh določilih se more uporabljati iz izvoza blaga iz-virajoča eksportna valuta še na-dalje za pridobivanje tuzemske kronske imovine, ki je pred 15. t. m. tvorila last inozemcev in se je na-hajala v posesti kakega člana dev-izne centrale, ali je že bila prej pri-znana. Na ta način se bo mogla

eksportna valuta uporabljati za kur-ze, ki so bistveno ugodnejši, kakor pa uradni kurzi. Nadalje je bilo od-rejeno, da se ne more več nadalje-vati eksportno delovanje proti madžarskim iz inozemstva importiranim bankovcem, ker se je dognalo, da so bile iztihotapljene velike mno-žine madžarskih bankovcev v ino-zemstvo.

Krasno zobovje doseže se le pri stalni uporabi ZOBNE PASTE.

Trgovina.

Prihodnji živinski sejem v Mariboru. Ker ni več nalezljivih bolezni med ži-vino v mariborskem okrožju, se bo kon-tinuirno dvignil najbrže konec tega me-seca, tako da bodo z začetkom novem-bra živinski sejmi v Mariboru zopet od-prti. Vse je radovedno kakšne cene je rodila ta večtedenska zaprtja Manjši živinorejci sami se hudujejo nad boga-tiši, ki so v zadnjem času navijali cene živini neprimerno preširano, tako da niti srednji posestniki danes ne morejo po-kupiti živine. Tako se preširanoš ma-ščuje tudi nad poljedelcem samim.

Ruska zunanja trgovina v oktobru preko Petrograda. Iz Moskve poroča-jo, da je prispelo v prvem tednu okto-bra v petrograjsko pristanišče 8 ladij s 6715 tonami premoga in 10.325 tonami industrijskih izdelkov. V istem tednu je odplulo v inozemstvo 15 parnikov s 6000 tonami žita in 9300 tonami suro-vin.

Carina.

Izvozna carina na Bolgarskem. Izvoz-na carina za žito je določena na Bol-garskem na 10% faktorne cene (ne v zlatu) in za moko na 6%.

Davki.

Državna trošarina na žganje. (Opo-zoritev interesentov.) Minister financ je predložil Narodni skupščini predlog za-kona o izpremembah in dopolnitvah za-konov in odredb o državni trošarini. Predlog vsebuje poleg določil, ki so se dosedaj uveljavljala z vsakoletnimi fi-nančnimi zakoni, tudi: odredbo, da se pobira trošarina samo na ono žganje, ki prihaja v promet in prodajo, dočim se žganje, ki se kuha za dom, brez-pogojno oprošča obdačenja. — Dose-danji način pobiranja trošarine povod-om kuhanja se po zahtevu ministra ublažava zaradi tega, da se prepreči šikane od strani finančnih organov pri obdačevanju žganja, kar je pa mogoče edino le na ta način, da se pobiranje trošarine omeji le na žganje, ki dejansko dohaja v promet in trgovino, opro-sli pa ono, ki se porablja za domače potrebe. — Postavka 15. dosedanje ta-rife (čl. 6. zakona o državni trošarini z dne 27. junija 1921 naj bi se v izpre-menjenem besedilu glasila sledeče: »Državna trošarina se pobira: 15.) na žganje v oblastih, kjer se je že dosedaj pobirala trošarina, za vsako hektoliter-sko stopnjo 20 Din. — Pripomnja. Trošarina na žganje se pobira povodom dohajanja v promet in porabo, pobi-ranje (povodom proizvajanja) po izmeri kolla se ukinja. — Za žganje se smatra destilat tropin iz sadja, korenin (razen sladkorne pese), dinje (melone), buč in vode pomešane z medom. Od žganja, kuhanega iz lastnih proizvodov (pridob-ljenih na lastnem zemljišču) plačuje trošarino le oseba, ki tako žganje od producenta kupi ali pridobi na kateri-koli drug način. Od žganja, kuhanega iz kupljenih ali na katerikoli drug način pridobljenih surovin (snovi), plača pro-ducent trošarino le, ako to žganje pro-da ali ga iz kateregakoli razloga od-slopi drugemu. Proizvajalci, ki kuhajo žganje iz kupljenih surovin (snovi) in za trgovske namene, plačajo trošarino na alkohol po št. 14. tarife (20 Din za eno hektoliter-sko stopnjo). Ako se last-niki surovin (snovi) za kuhanje žganja in proizvajalci žganja z lastnim zemlji-ščem bavijo tudi s trgovino z alkohol-nimi pijačami na debelo ali drobno, ali točijo ali se bavijo s predelovanjem alkoholnih pijač, se posebej odredi, ka-tero množino žganja se jim dovoli po-rabiti za domačo potrebo brez plačila trošarine. Natančnejša navodila za pra-vilno izvršitev izpremembe pri obdače-nju žganja predpiše finančni minister«.

Nameravana izprememba sega globo-ko v interese industrije, ki se bavi s ku-hanjem in prodajo žganja in v interese trgovine, ki prodajajo žgane opojne pi-jače. Prizadeti industrizci in trgovci se vabijo, da pomisleke, ki jih imajo s svo-jega stališča proti uveljavljanju ome-njene izpremembe, n e m u d o m a pri-občijo Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Pobiranje davkov v Vojvodini. V Voj-vodini se davki izza leta 1918 ne od-merjajo, ampak se pobirajo le nekatere akonlacije, ki dosegajo mesečno ko-maj 10 do 12 milijonov dinarjev. Ker spričo dejstva, da je Vojvodina najbo-gatejša pokrajina naše države, je ko-maj verjetno, da bi bila ta plačila pri-merna plačilni zmoglosti tamošnjih dav-koplačevalcev. Ministrstvo financ se je zaradi tega odločilo, da odpošlje v Voj-vodino posebno komisijo, ki naj pre-gleda poslovanje tamošnjih finančnih uprav in uredi davčno vprašanje, da bodo davki primerni premoženjskim razmeram posameznih davkoplačeval-cev.

Promet.

Reekspedicije. Direkcija državnih že-leznic v Zagrebu z razglasom z dne 19. oktobra t. l. objavlja, da je za dobo izvozne sezone (od 1. oktobra 1923. do 1. marca 1924) zabranjena vsaka re-ekspedicija na vseh postajah. Izjemo tvorijo: carinske pošiljke, to je one pod carinsko zaporo, pošiljke v cisternah (državnih in privatnih) in pošiljke, na-tovorjene na zasebne vozove.

Železniški tarifi. Direkcija državnih železnic v Zagrebu uradno objavlja, da izda konec tega meseca dva tarifska zvezka k tarifi del II. za direktni bla-govni promet med Vojvodino na eni in med postajami drž. žel. v ostalih po-krajinah na drugi strani in obratno (zve-zek 1) in med Vojvodino na eni in med postajami državne uprave južne želez-nice ter proge Celje - Velenje - Dravo-grad-Meža na drugi strani ali obratno (zvezek 2). Zvezka se naročata pri di-rekcijah drž. žel. ali pri upravi južne železnice ter slane 1. zvezek 30, 2. pa 20 Din. S temi tarifiškimi zvezki se izza dne 1. novembra t. l. razveljavljajo »vo-zarinski slavozi za direktno odpravlja-nje robe izmedju železniških sta-nica u kraljevini Srba, Hrvača i Slove-naca od 1. nov. 1922«.

Izpremenjena klasifikacija za vino. Direkcija državnih železnic objavlja v zagrebških Narodnih Novinah št. 242. od 20. t. m. glede klasifikacije za vino domačega pridelka sledeče izpremem-be: V »klasifikaciji robe« za proge di-rekcije državnih železnic v Beogradu se poz. 11. na strani 28. izpreminja na-slopnost: a) v prometu v notranjosti naše kraljevine: I—II—A; b) pri izvozu iz naše kraljevine: II—A—C. Poz. 12. se razveljavlja. Za proge drž. žel. Sa-rajevo, Subotica in Zagreb se izjemna tarifa XIII. na strani 20. nastopno izpre-minja: Računanje vozne a) v prometu v notranjosti naše kraljevine: komadna roba: I, 5000 kg; II, 10.000 kg; A; b) pri izvozu iz naše kraljevine: komadna ro-ba: II, 5000 kg; A, 10.000 kg; C. Za upo-rabo pooblastila za izvoz veljajo od-redbe v poglavju A—IV. tarife I. del, oddelek B. Izjemna tarifa XIV. se raz-veljavlja. Za proge uprave južne želez-nice se računi vozarina za prevoz vina domačega pridelka kot tovarno blago a) v prometu v notranjosti države: ko-madna roba: I, 5000 kg; II, 10.000 kg; A; b) pri izvozu iz naše kraljevine: komad-na roba: II, 5000 kg; A, 10.000 kg; C. — Vse izpremembe se uveljavljajo izza dne 15. septembra 1923.

Promet s Francosko. Francosko pro-metno ministrstvo je predlagalo našemu prometnemu ministrstvu, da se sklene posebna pogodba med našo državo in Francosko glede uvedbe direktnih voz, ki naj bi brzovozno prevažali življenjs-ke potrebščine in ekspresne trgovske pošiljke.

Prometne ukinitve. Ravnateljstvo juž-ne železnice objavlja: 1. Radi prena-trpanosti postaje Sarajevo Grad je do 22. oktobra 1923 ukinjen dovoz carinske komadne robe, upolene na ocarinjenje v postajo Sarajevo Grad. Take med-polne pošiljke se zadrže. 2. Sprejema-nje pošiljk v vozovnih nakladah na na-slov »Gisela Dampfmühle« za postajo Budapest dunaparti teher palyaudvar, je do nadaljnjega ukinjeno. Izjeme: pre-

mog. Medpolne pošiljke se iztečejo. 3. Prometna omejitev za »Hungaria Mühle« za pošlajo Budapest dunaparti teher palyaudvar se razveljavi.

Telefon.

Italijansko telefonsko omrežje preide v privalne roke. Italijanska vlada namerava izročiti obrat državnega telefonskega omrežja kaki zasebni družbi. V poštev bodo prišle domače tvrdke. Ker pa je dvomljivo, da bodo domače družbe zmogle potrebni kapital, bo treba vsekakor pripustiti tudi udeležbo inozemskega kapitala.

Računski stroji.

THE REX CO., LJUBLJANA.

Razno.

Okrajne katastrske uprave v Sloveniji. Generalna direkcija katastra je odredila, da se obdrže v Sloveniji katastrske uprave le v Ljubljani, Kočevju, Novem mestu, Celju, Mariboru in Murški Soboti, dočim se katastrske uprave v Radovljici, Kranju, Kamniku, Lillji, Logatcu, Črnomlju, Metliki, Krškem, Brežicah, Konjicah, Slovenjgradcu, Plju in Ljutomeru postopoma ukinejo. Namen te ukinitve je racionalnejše ukoriščenje katastrskega osoblja in zmanjšanje stroškov za vzdrževanje katastrskega operata v Sloveniji.

Kako čehi varčujejo. Kakor poročajo češki listi, so hranilne vloge v češko-slovaških hranilnicah v septembru prekoračile deset milijard češkosl. kron. V septembru se je vložilo skupno 433 milijonov Kč in znaša prirastek 71 milijonov Kč.

Penzijско zavarovanje zasebnih namščencev v Sloveniji in Dalmaciji.

»Službene Novine« št. 240 od 19. t. m. objavljajo naredbo ministrstva socialne politike z dne 19. julija 1923, št. 48.476, ki izza dne 1. januarja 1924 izpreminja plačilne razrede za penzijsko zavarovanje v Sloveniji in Dalmaciji.

Izkaz posredovalnice Slovenskega trgovskega društva Merkur v Ljubljani. — V službo se sprejme: 1 knjigovodja, 2 korespondenta, 2 kontorista, 1 poslovodja, 1 polnik, 4 pomočniki, 3 korespondentini, 1 knjigovodkinja, 1 kontorislinja, 1 blagajničarka, 3 prodajalke, 5 učencev in 4 učenke. — Službe iščejo: 7 knjigovodij, 2 korespondenta, 12 kontoristov, 12 poslovodij, 5 polnikov, 5 skladiščnikov, 40 pomočnikov raznih strok, 12 kontoristinj, 32 strojepisk, 15 blagajničark, 25 prodajalk, 14 učencev in 28 učenk.

Uspeh trgatve v Slovenskih goricah. Se koncem septembra se je splošno mislilo, da bo letošnja trgatva v Slovenskih goricah tudi kvalitativno daleč za lansko. Izredno ugodno vreme ob času poznejše trgatve pa je jako blagodejno vplivalo na kvaliteto. Po naših informacijah iz več krajev je letošnji pridelek v splošnem in povprečno za tri stopinje bolji, to je v alkoholu močnejši, kot je bil lanski. Pač pa je kvalitativno letošnja trgatva daleč zaostala za lansko. Prvi vzrok je veliko deževje ob času cvetja, po večini krajev tudi huda toča, splošno pa razne trnje bolezni. Trgatev je povečini že končana. Zadnje nedeljo so Slovenske gorice odmevale petja veselih »beračev«. Lansko, torej zdaj že staro vino, dobiva zopet boljšo ceno; ga je pa še zelo mnogo kljub vinolohem, katerih še ni bilo v mariborski okolici toliko kakor letos.

Cenitev našim državljanom po italijanskem vojaštvu povzročene škode. Komisija za proceno okupacijske škode je začela poslovali. Najpreje se ugotovi škoda, ki jo je povzročilo italijansko

vojaštvo našim državljanom na okupiranem ozemlju, katero so pozneje Italijani izpraznili. Po izvršeni cenitvi te škode bo komisija procenila ono škodo, ki so jo italijanski vojaki povzročili našim državljanom po preobratu na sedanjem italijanskem teritoriju. Predpogoj za upoštevanje škode je, da je bila prijavljena do 1. maja 1922 bodisi italijanskim, bodisi jugoslovenskim oblastim. Poslednje imenovani poškodovanci na italijanskem ozemlju, ki so pravočasno škodo prijavili, naj to polom oddelka za socialno politiko v Ljubljani takoj vnovič store in v tozadevnih vlogah natančno navedejo, kdaj so prijavili škodo in kateri italijanski odnosno jugoslovenski oblasti. To je potrebno radi tega, da bo jugoslovanski delegat mogel pravočasno zbrati vse tozadevne spise in bo imel vse prijave v evidenci. Drugače se lahko zgodi, da se o kaki škodi ne bo obravnavalo, ker bi imelo za poškodovanca slabe posledice. — Delegat v komisiji za proceno okupacijske škode.

Tržna poročila.

Zagrebska blagovna borza 23. oktobra. Na produktni borzi nolirajo: Pšenica baška 80 kg, franko postaja, roba 340, baška koruza, franko postaja, roba 255, oves, slavonski, paritela Zagreb, roba 252.50, baška moka baza »0«, franko postaja roba 555, pšenični otrobi v julenih vrečah, paritela Osijek, roba 645. Tendence neizpremenjena.

Novosadska blagovna borza 23. oktobra. Na produktni borzi nolirajo: Pšenica baška 78-79 kg, 2%, ponudba 337.50, baški ječmen 65-66 kg, ponudba 270, baški oves, 2 vag. 215-217.50, koruza, baška, sušena, 1 vag. 240, baška, 1 vagon 245, za januar-februar, duplikat kasa, 5 vag. 240, za januar-februar, 2 vag. 220, za maj-april, 2 vag. 225, za maj-april, dupl. kasa, 25 vag. 240, beli baški fižol, 3 vag. 225. — Tendence mlačna.

Dobava, prodaja.

Dobava poštnih trakov za na roko. (Štev. 30.302/IV-11923.) — Za opremo poštnih slov s predpisanimi trakovi potrebuje poštna direkcija v Ljubljani 50 škrlatastordečih trakov za na roko, na katerih mora biti uvezen poštni rog. — Kolkovane ponudbe naj se vložijo do 15. novembra t. l.

Priporoča se:
Špecerijska in delikatesna
veletrgovina in na novo
urejena zanjirkovalnica

T. Mencinger

Ljubljana

Sv. Petra cesta štev. 43

na dvorišču, vhod tudi iz Komenskega
ulice

Pražarna za
kavo z električnim obratom

NA VELIKO IN MALO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezeno, svilo, tehnične decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Ivan Jelačin
Ljubljana

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe
Zaloga sveže
pražene kave
mlelih dišav in
rudninske vode

Točna in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

LJUBLJANA

SINON GREGORČICEVA ULICA 13

Telefon štev. 552

se priporoča
za naročila vseh v njeno stroko
spadajočih del.
Izvršitev točna in solidna!

Razširjajte „TRGOVSKI LIST“!

**Važno
za trgovce!**

Prevzemam blago v izdelovanju otroškega perila in obleke do 5. leta kot srajčke, hlačiče, predpasnike, obleke itd. do najfinije izdelave po naročilu.

Vzorci na razpolago, plačilo od komada po dogovoru. Naslov v upravnistvu „Trgovskega lista“.

„JUGOEKSIM“

EKSPORT TRGOVSKA DRUŽBA IMPORT
VEKOSLAV PELC IN DRUGOVI
V LJUBLJANI, VEGOVA ULICA 8

Trgovina s špecerijskim, kolonijalnim, materialnim blagom, deželnimi in poljskimi pridelki in izdelki, mlevskimi izdelki, lesom in lesnimi izdelki ter manufakturo na debelo.

Industriji
Trgovci oglašajte v „Trgovskem listu“!

Fižol in orehe

letošnjega pridelka
kupi veletrgovina
Ed. Suppanz
Pristava, Slovenija.

Imam za prodati
kostanjevih
DRV.

Vprašati je v trgovini
MIJO LAZANSKI
BREGANA št. 24
pošta JESENICE na
Dolenjskem.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Šelenburgova ulica štev. 1.

KAPITAL in REZERVE Din 17,500,000—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPozITURE

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica
v Kolodvorski ulici)